

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K, negyedévre 3 K — 1.
Vidéken " 9 K, " 4 K 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Kossuth, Andrásy, Apponyi a királynál.

Az ellenzék nem szerel le.

Haro a magyar vezényszóért.

Fejérváry Géza báró lemondott miniszterelnök tegnap reggel a 9 óra 5 perckor induló gyorsvonattal Budapestre utazott. Vele van titkára, báró Skerletz Iván is. A miniszterelnök a kabinet-iroda felszólítására jelent meg tegnap a Hofburgban, ahol a felség audiencián fogadta. Fejérváry jelentést tett a képviselőház és a főrendiház szeptember 15-iki üléséről s egyuttal átadta a felségnek azoknak a politikusoknak jegyzékét, akik legközelebb meghívást kapnak a királyhoz. Vasárnap, mielőtt Fejérváry meghívása dolgában döntés történt volna, a felség hosszasan tanácskozott Pitreich közös hadügyminiszterrel; azokról az engedményekről volt szó, amelyek megadhatók, de a magyar vezényszó megadása ezuttal is ki van zárva.

A bukott miniszterelnök szerepe a válság további alakulásai-

ban harmadrendű. Szó esett ugyan arról, vajjon nem volna-e helyes, hogy ő közvetítse a béketárgyalásokat az ellenzéki vezérekkel, erről a gondolatról azonban hamarosan lemondtak az udvarnál s a király úgy határozott, hogy személyesen fog tárgyalni a koalícióval. Megbízható értesülés szerint a felséges ur már csütörtökön megkezdte a kihallgatásokat, melyek során gróf Andrásy Gyula, Kossuth Ferenc, gróf Zichy János és esetleg gróf Apponyi Albert járulnak a király elé. A koalícióval való tárgyalásnak vajmi kevés eredménye lesz. Erről igyekeznek meggyőzni a közvéleményt az a függetlenségi vezérpolitikus, ki a következőket mondta ma tudósítónknak:

— Kétségtelenül igaz, hogy a koalícióban vannak olyan elemek, melyek szívesen kötnének békét jelentékeny eredmények fejében. **A szövetkezett balpártok nagy zöme azonban a magyar vezényleti nyelvhez feltétlenül ragaszkodik s ezt követelményeiből soha, senki kedvéért és semmi áron ki nem kapcsolja.** Ismétlem, legyenek bár hajlandóságok a békekötéshez, ez nem fog

meg történni. Ragaszkodnunk kell a feliratban lefektetett elvekhez, amelyet gróf Andrásy Gyula több ízben kifejtett és megokolt a király előtt. Badarság és oktalanság volna most abbahagyni a nemzeti küzdelmet. Elvégre, ha semmiért akart volna leszerelni a koalíció, megtehetette volna ezt hónapokkal ezelőtt s akkor nem jöttek volna a nemzet nyakára a darabantok. Fejérváryék minden törvényszegése, fenyegetése nem volt képes az ellenzékeltántorítani jogos harcától. Miért adná hát be a derekát most a koalíció? Ennek okát egyáltalán nem tudnák adni. **Leszerelés tehát nem lesz és sokan vagyunk, akik teljes erőnkkel megakadályozni igyekezünk minden olyan törekvést, mely a magyar vezényleti nyelv ügyének elárulása révén akar paktálni.** Nem negyven-ötven, hanem **160 ember fog kilépni a koalícióból, ha a nemzeti programot el ejtik.** De hiszem, hogy ez nem fog bekövetkezni s a koalíció egységén a bécsi ármányoskodások nem ütnek rést.

Az udvari körök — úgy látszik — nem számolnak komolyan

Prolog

A „Király házasodik“ című vigjátékhoz.

Irtá: Illyés Bálint.

Egy hősi korból, — nagy s dicső királynak
Fénylő korából jöttem én előd:
Tisztelt közönség! . . . Tölem még so várjad,
Hogy dicsőségről mondjak itt regét!
Izzó nap az! . . . Szem töle megvakulhat,
Lángjától a vér büszkén felpezseg! . . .
De hajh, utána sok nehéz bosszúnak
Emlékein sajog a honfi seb.

E hősi korból egy szerény virágot
Hoztam én! egy bűbajos szép időt . . .
Két szív regéjét, mely egymásra lángolt,
S melyet a költő oly szépen megirt . . .
Érző szívének lángját rá lehelve,
Arany porával hintve pazarul,
Virágosje midőn rája hull!

Jer déleceg ifju s érző szívű lányka!
E tündér kertbe, hol a szerelem,
Királyi gondot, hatalmat felváltva,
Varázssíval, ura lesz mindenem . . .
A földi ember, csak az eget látja
Reá mosolygó fényességivel . . .
Szerelmesét midőn keblére zárta,
A föld porában égi údvra lell!

Jer nagy király! és szépséges Banilla!
Meghivlak! . . . im egy új kor népe vár;
Gyönyörrel nézve, midőn visszavijja
Jogát a szív és — az lesz a király!

Örök pezsgő-kedélyű kopjait,
Vidám lelked zománcát hintsd le ránk! . . .
. . . Tanuljunk akkor is mosolyogni,
Midőn a balsors búja, baja bánt!

S ti jó közönség!
Ha néhány vig percet szerezhetett
Muzsátok és annyi hűséges szolgátja! . . .
. . . Ti csak mulassatok! . . . és szeressetek! . . .

Milyen legyen a házasság?

Elevenek sorsa fölött itélni, vagy életkérdésekben a szív és az élet jogai közt dönteni, magának a gondviselésnek is keserves feladat. Sokszor nem is dönti el jól, példája a házaselet ama sok csonka-bonkája, aki rábizta magát.

Ami élelétásunk szerint — és ezt nem könyvből vettük — minden emberi fufan gon és okos számításán fölül áll az a szabály, hogy a házaselet alapuljon mindenekelőtt a két házastél igazi, mély szerelmén. Hiszen a katolikus egyház régi szertartásában is az az első kérdés a mátkapárhoz, hogy szeretik-e egymást?

All ez különösen a nőre nézve, akinek ősi természeti joga, hogy ahhoz menjen nőül, a kit szeret. Anyira erős jog ez, hogy a nőt, mint menasszonyt sen érheti vád amiatt, ha vőlegényének, vagy helyette szüleinek egyenesen megmondja, hogy vissza-

lép, mert megbizonyosodott arról, hogy nem vőlegényét szereti, hanem mást szeret.

És ha az ép érzületű férfiakat valaki megkérdézi, akkor erre a problémára szinte kivétel nélkül így fognak felelni:

— Ez becsületes és kifogástalan dolog. Inkább ezt, mint azt, hogy a nő szeretet nélkül menjen férjhez, ami világos csalás az élet legnagyobb dolgaiban.

Azok a polgári kenőcsök, amivel ezt a természeti igazságot olykor a szülők, de rendszeren a nénikék el szokták kenni, valóban nem sokat érnek. Hogy a leány majd mint fiatal asszony megszereti a férjét, vagy szépen összeszoknak, legjobb esetben is féligazság. Példákat lehet mutatni, igaz; de ki tudja azt, mennyi életöröm ment tönkre az ilyen szeretetlen házasságban, amíg a szokás urrá tudott lenni rajta. És ki tudja azt, hogy hány szerelem nélkül elvett fiatal asszony sértette meg az „okos“ kötést, titkon, olykor katasztrófához vezető merészséggel, azt vélvén, hogy van valami joga a bűnhöz. A mi egyébiránt nincs, mert házasságával maga mondott le róla. És hány okosan kötött házasság bomlott föl már, leirhatatlan kínlódások közt azért, mivel a nő a szerelem jogait igaz uton, a törvényre támaszkodva, még jókor reklamálta vissza. Az a férfi, aki olyan nőt vesz felesé-

Vegyen órát, ékszert, ezüstöt H. Ász Nándor ékszerésznél, DEBRECEN, PIAC-UTCZA 24. (Fehérló-szálloda), mert ott a legolcsóbban és legszolidabban lesz kiszolgálva.

a szövetséges ellenzékkel. A magyar vezényleti nyelv ellen régebben felhozott okok — így szólnak a Burg hírkürtösei — ma is teljes mérvben fennállanak, épp ezért a kibontakozás nehézségei sem tűntek el. Bécsben jól tudják, hogy a felség tovább akar kísérletezni s a Fejérváry-kormányt minden valószínűség szerint gróf Zichy János kormányával szeretnék felváltani. A készülődő események homlokterében áll a néppárt volt elnöke, gróf Zichy János, akit a trónörökös protezsál. Természetes ezek után, hogy a gróf ur alárendelt dolognak tartja a magyar vezényszót s egyéb irányban kéréseket nyújt a királytól.

Zichy János gróf missziója arra szorítkozik, hogy egy átmeneti ügyvezetőkormányt alakítson s programjának, ha lehet, a jelenlegi parlamentből többséget szerezzen. Ha ez nem sikerülne, úgy Zichy javaslatára a király felosztatja a képviselőházat s új választást rendelnek el.

Lehetséges azonban, hogy az egész Zichy-kombináció hajótörést fog szenvedni. A magyar vezényleti nyelv nélkül az ellenzékkel megalkudni nem sikerül Bécsnek. Az udvar halad tehát tovább a bizonytalanság útjain.

Az audienciák.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök ma délután 1 óra 49 perckor a nyugati pályaudvaron a bécsi gyorsvonattal a fővárosba érkezett. Bécsből való elutazása előtt intézkedett Fejérváry a királyi kihallgatásokra szóló meghívók kiállításának dolgában. A kabinet-iroda átadta Fejérvárynak a meghívókat, melyek átbeszítéséről a miniszterelnök gondoskodik. Az első audiencia valószínűleg esütörtök délelőtt lesz a Hofburgban.

gül, a ki őt nem szereti, ostobább még annál is, a ki — mint a közmondás tartja — veszett kutvát vesz házörzönnek.

Szóval a házasságkötésnél az első és döntő szó a szerelemé. Ha ez meg van, lehet egyéb is. Akár dus hozomány, vagy pompásan sikerült üzleti kapcsolat. De ha a szerelem nincs meg, a többi = 0.

Azonban . . . nagy baj, hogy az emberek dolgaiban mindig vannak bizonyos okok.

Azonban a szerelem, ha az égből száll is le közibénk, általunk földivé lesz. És fölveszi a mi gyarlóságainkat. Fiatal leányok csakran megtévednek szerelmükkel. Első föllobbanásaik szinte méltatlan férfiaknak szólnak. Vagy felületesek. Majd ismét élettapasztalat híján méltatlan, olykor kárpótató férfit tisztelnek meg szívükkel. A milyenek kivált a gazdag leányok körül zibonganak bőven. Ehhez ragaszkodnak, kőröszakolják a házasságot, olykor megszöknek és a házasság után kijózanodnak.

Kell tehát, hogy a fiatal nőt, de még a fiatal, tapasztalatlan férfit is a szülők okossága védje attól, hogy méltatlan házastársat válasszanak. Azt lehet mondani, hogy a rossz házasságok felét a szerelem hiánya okozta, a másik felét pedig az, hogy a szülők nem védtek okosan gyermeküket a méltatlan házastársától, avagy inkább a maguk érdekét nézték.

Különbözik a házassághoz csak három dolog kell: „szerelem, szerelem és szerelem.”

Vaktöltések.

A bukott darabanti-kormány tudvalevően mindenképpen azon volt, hogy a nemzeti ellentétet megtörje. E végből legelső feladatául azt tekintette, hogy a koalíciót szétrobbantsa. Fölvetették tehát az általános titkos szavazati jog kérdését, melyről azt várták, hogy tökéletes fölfordulást fog okozni a szövetséges balpártok között. A kormány csunya célzatu törekvése visszafelé sült el. Mikor látták Bécsben, hogy az ellenzék nem ijed meg a nagy reformkérdéstől, sőt a függetlenségi párt várva-várja, menten leparancsolták Fejérvárynál az egész taktikát. Pedig most derül csak ki, a darabantiok fegyvertárában voltak még más eszközök is, a melyekkel a koalíció megbontását remélék. Vörös László kereskedelemügyi miniszter mindjárt hivatala elfoglalásakor hozzáfogott egy olyan törvénytervezet elkészítéséhez, mely az önálló magyar vámterület felállítására vonatkozott. Az volt ezzel a kormány célja, hogy hirtelen előáll vele s kijelenti az ország színe előtt, hogy az önálló vámterület életbeléptetése teljesen elő van készítve s az minden percben megvalósítható. Ezzel persze az iparos és kereskedővilágot akarták a darabantiok megnyerni a saját ügyüknek.

Vörös László ez ügyben egyszer Bécsben is járt, épp azon a napon, midőn Fejérváry Géza Isehlbe utazott a királyhoz. Téves híresztelés következtében akkor azt írták, hogy Vörös László Call báró volt osztrák kollegájával tárgyalt a kereskedelmi szerződés tárgyában. Szó sincs róla. Vörös az önálló vámterület ügyében tárgyalt s ilyen irányu előterjesztését beszélte meg Fejérváryval, mielőtt a király elé került volna a kormány ez a terve.

Csak hogy Bécsben hallani sem akarnak még az önálló vámterületről sem.

EGYHÁZ ES ISKOLA.

A főgimnázium új tanára. Dr. Szabó Márton ref. főgimnáziumi tanár ez iskolai évet külföldi tanulmányúton tölti. Helyére az egyházközségi főhatóság a folyó tanévre Osváth Ödön tanárjelöltet alkalmazta.

A főiskolai olvasó egyesület. Lejárt az arany élet! Vége van a főiskolában a választási mozgalmaknak. Tegnapi alakult meg az utolsó egyesület a „Felsőbb tanulók olvasó egyesülete”. Régebben ezek voltak a legzajosabb választások — most azonban eszen-desen folyt le. A tisztikar a következő: Könyvtárnok: Baróthy István. Elnök: Papp László senior. Alelnök: Jóljárt István esk. felügy. Főjegyző: Cseke Ernő 2. jh. Aljegyző: Janka Dezső 2. jh. Pénztárnok: Barkasi Károly 3. th. Ellenőr: Surányi Sándor 2. jh. és hét választmányi tag. Négy a teológusok, 3 a joghallgatók részéről.

A főiskolai ev. ref. igazgatótanács október 13-án d. e. 9 órakor a főiskola kis tanácstermében ülést tart, melynek tárgyát folyó ügyek képezik.

Pályázat a jogi tanszékre. A jogakadémián megüresedett perrendtartási tanszékre tegnap jelentkezett az első pályázó, dr. Fekete László hajduszoboszlói ügyvédjelölt személyében.

As ifjuság irodalmi társulata. Tegnapi délután tartotta a főiskolai ifjuság legnemesebb célú társulatának, az „Irodalmi Társaság”-nak alakuló közgyűlését H. Kiss Pál vezetése alatt. A tárgy egyedül a tisztikar megválasztása volt. Az eléggé zajos választásból a következők kerültek ki győztesen. Elnök: Kocsis János 2. th. Főjegyző: Kostyák József 2. jh. Aljegyző: Fehér Károly 2. th. Pénztárnok: Kövér Béla 2. jh. Ellenőr: Kuthy Sándor 2. jh. Titkár: Bán István 3. th. Szerkesztő: Kiss Endre 2. jh. Kiadó: Gönczy Béla 2. th. Választmányi tagok, jogászok közül: H. Kiss Pál 3. jh., Oláh Béla 2. jh., Geöbel Károly 3. jh., Matolcsy Sándor 2. jh. Teológusok közül: Baróthy István 4. th. Venetziánok Sándor 1. th. Peleskey Sándor 2. th. Varga Antal

2. th. Vizsgáló bizottsági tagok: Kocsis János 2. th. Kuthy Sándor 2. jh. Venetziánok Sándor 1. th. Bírálo bizottsági tagok: Kocsis János 2. th., Bán István 3. th., H. Kiss Pál 3. jh., Oláh Béla 2. jh., Kövér Béla 2. jh. Póttagok: Balla Bertalan 1. th., Ador Dániel 1. jh., Zámboi Lajos 1. jh.

A Zeysig-botrány.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, szept. 19.

Ma délelőtt jelentős mozzanat nem történt az immáron világhírré kapott botrányos pörben. Dr. Bakonyi Kálmán vizsgálóbíró egyelőre nem folytatja a kihallgatásokat, mert dr. Halmai Elemér, Zsigány Árpád védője megfelelt az előzetes letartóztatást elrendelő végzést s az összes iratokat át kell tennie a királyi ítélőtáblához. Így, ha csak ismét a rendőrség nem gondoskodik újabb botrányról, a Zeysig-ügyben néhány napig nagyobb dolog aligha történik. Nagy az érdeklődés most báró Bánffy Dezső sokat emlegetett levele iránt, a melyet tegnap hiteles szövegében leközlöttünk, de a melyre „Az Ujság” című lap ma Rudnay Béla főkapitányt ezt a nyilatkozatát közli.

„A fenti levél apokrif. Bánffy levele, a mely a Zeysig-ügyre vonatkozik, körülbelül harminc sor és feltétlenül kompromittáló rá nézve. Többet nem mondhatok. Méltóztassék az ügyességhez fordulni, én nekem nem szabad elárulnom a levél tartalmát. Különböben irhatnak a lapok akármit, a rendőrség helyes uton jár!”

Lapunk egyik munkatársa ma ismét felkereste a bíróságnak azt a tagját, a ki ebben a kérdésben a legkompetensebb, mert a levél neki ment át a kezén. Arra a kérdésre, hogy a levelet megtekinthesse, ezt a választ kapta:

— Sajnálom, ezt a kérést már csak azért sem teljesíthetem, mert a vizsgálóbíró a levelet bírói letétbe helyezte. Annyit beszéltek eddig is róla, lassanként olyan fontos és perdöntő bizonyítékká vált, hogy már csak annál a tiszteletnél fogva is, a melylyel a méltatlanul meghurcolt politikus iránt viseltetik, kénytelen volt gondoskodni arról, nehogy valamiképpen csakugyan el-sikkadjon.

— Olvasta bíró ur Rudnay Béla nyilatkozatát?

— Olvastam és teljességgel nem értem, mi a magyarázata. A levél tartalma nagyjában megfelel a róla tett közléseknek. Nemhogy feltétlenül kompromittáló volna, de — amennyire a kötelességek megengedi a nyilatkozattételt — ez a nyilatkozat legalább feltétlenül a teljes integritása mellett bizonyít. Különböben most már a bizonytalanság nem tarthat sokáig . . .

— Az kétségtelen, hogy a levél Bánffy írása?

— Kétségtelen. Egy hosszukás papírszeletre van sebtiben odakanyarítva. A dátuma is teljesen megfelel báró Bánffy Dezső álláspontjának.

Zigány Árpád védője, dr. Halmai Elemér ma hivatalos hatalommal való visszaélés és a személyes szabadság megsértése miatt följelentést tett Rudnay Béla rendőrfőkapitány és Bérczi Béla rendőrtanácsos ellen.

Fekete József, akinek ebben az ügyben való szerepe felől lassanként lehullott már a mesterségesen ráillesztett fátyol, a rendőrség előtt úgy vallott, hogy nagyon feltűnő és gyanús dolog, hogy Zsigány Árpádnál, aki szeptember első napjaiban éhínség miatt panaszkodott, letartóztatásakor néhány száz koronát találtak. Szerinte ez nem lehet másképpen, minthogy Zsigány ezt a pénzt valamely előkelő politikustól kapta. Ma megtudtuk, hogy Zsigány Árpádnak szeptember 6-án a Révai testvérek könyvkereskedő cég 400 koronát fizetett egy Mark Twain-regény fordításáért. Fekete József ur eszerint ismét rosszul célozott.

KRÓNKA.

A Zeysig-sült.

Ez történt egy vendéglő éttermében. A vendég odaszólt a szalvétás lovagnak:

— Kérek egy Zeysig-sültet.

A pincér csak bámult és lógatta a szalvétát.

— Nem értem, kérem.

— Egy Zeysig-sültet kérek.

— Nem tudom, mi az?

— No, ha kitalálja, mit akarok enni, kap egy korona borralalót.

A pincér elment és néhány percmulva boldogságtól elszélesült arccal hozott egy Zigány-pecsenyét.

Mi volna a legnagyobb botrány.

A kávéházban tegnap a Zeysig-ügy egyre bonyolódó botrányáról beszélgetett egy társaság.

— Hallatlan, hogy ez a botrány még egyre nő, ahelyett, hogy véget érne! — szölt a társaság egyik tagja.

— Persze, persze — hagyta helybe egy másik és nyomban hozzátette — de tudjátok-e, hogy mi volna a legnagyobb botrány ebben az ügyben?

— Ugyan mi?

— Hát az, ha kiszülne, hogy tényleg létezik egy Zeysig nevű tanár Berlinben és ha tényleg Zeysig tanár írta volna ezt a röpíratot!

VIDEK.

Herkulesfürdő veszedelme. Irtunk már róla, hogy egyik legnagyobb fürdők: Herkulesfürdő nagy veszedelemben forog. A fürdő körül elterülő kincstári erdők egy hét óta égnek s a tüzet elfojtani nem tudják. Mint temesvári tudósítónk táviratozza, a 39-dik gyalogezred egy zászlóalj Müller alvezetésével ma délelőtt Herkulesfürdőre indult, hogy az oltási munkálatokban részt vegyen. A temesvári hadtest parancsnokság az 33-ik gyalogezrednek egy zászlóalját szintén Herkulesfürdőre rendelte. Az aradi bakák ma este vonultak keresztül Temesváron.

Szociálisták gyűlése Diószegen. Bihardiószegen az újjászervezett szociálisták tegnap négyülést tartottak, amelyen a szomszéd községekből is sokan résztvettek. Központból kiküldött Adász József a választói jog kérdésével foglalkozott. Fejtegetéseit a hallgatóság figyelemmel hallgatta végig. A gyűlés egyhangulag határozati javaslatot fogadott el, amelyben a koalíciónak köteletségévé teszi az általános és titkos választói jog törvénybe iktatását. A határozati javaslatot megküldötték az összes ellenzéki vezéreknek.

Kegyelemhirdetés a halálraítéltek.

A rablógyilkos cigányok büntetése.

Nagyvárad, szept. 19.

Az összedarabolt bogdányszóvárhegyi kocsis: Labanc János rémes tragédiájának, a Wilfi erdőben elkövetett rablógyilkosságának emléke elevenedett föl tegnap délelőtt a nagyváradi kir. törvényszéken. A legfelsőbb kegyelmet hirdették ki a halálraítélte két rablógyilkos: Rostás János és Lakatos Máté előtt, kiknek halálos ítéletét a király életfogytiglani fegyházbüntetésre változtatta át.

A királyi kegyelem egy hónap előtt érkezett le a törvényszékhez, de mindeddig, amíg az esküdtészi ciklus nem kezdődött, nem hirdették ki. Tegnap volt a nagyobb bűnügyi tárgyalások első napja s tegnap vezették át az ügyészség fogházából a törvényszéki palotába a rablógyilkos cigányokat. Nagytömeg verődött össze a Széchenyi-téren s kíváncsian nézte a foglyokat, akik vasraverve, ciklus ábrázattal haladtak a szabad levegőn szuronyos őreik között. A törvényszék tanácsa Csulyok Béla elnöklésével ugyanaz volt, amelyik a halálos ítéletet hozta. A teremben általános figyelem és halotti csönd

vonult végig, mikor felolvasták a kuria határozatát s a királyi kegyelmet. Csulyok Béla elnök megmagyarázta a cigányoknak, hogy a király kegyelméből nem hajják végre a halálos ítéletet, hanem életfogytig tartó fegyházbüntetést kapnak.

— Rostás János és Lakatos Máté megértették, a király mindkettőjüknek megkegyelmezett.

— Igenis megértették, kezsit csókolom — felelte a fiatalabb gonosztevő Rostás János — azs Isten segítse a nagyságos urat.

Lakatos Máté nem tudott szólni az örömtől, bólintott fejével és csaknem sirt.

— Vezessék el őket, — szólott az elnök a börtönőröknek. A cigányokat visszakisérték az ügyészségre, cellájukba. Az utcán várt rájuk a tömeg, amely akkor oszlott el, mikor az ügyészség kapuja bezáródott az elítéltek mögött.

A négy rablógyilkost elviszik valószínűleg Illavára. Rostás János, Lakatos Máté és Rézműves Sándor örök rabságban maradnak, a fiatal Rézműves Imre pedig hét évi fegyházat tölt le.

A VÁROSHÁZARÓL.

Virilisek névjegyzéke. A városi igazoló választmány tegnapi hírdette ülése, miután a tagok kellő számban nem jelentek meg, elmaradt. E helyett ma d. u. 3 órára hívták össze a választmány tagjait, a mikor is az ideiglenes névjegyzék ellen felszólalásokat lehet tenni a városháza nagytermében.

A Csokonai ház jövője. A Csokonai házat a város a napokban átadja rendelkezésének. Miután nem lesz Debrecenben önkéntes iskola, így csupán kulturális intézmények fogják ott elhelyezést nyerni; az I. és II. kerületi rendőrségen kívül, melynek hivatalos helyiségei egyelőre ott maradnak. A városi tanács esztendői üléseben fog a Csokonai ház berendezését illetőleg határozni. A tanács valószínűleg elfogadja a kulturális tanácsos igen helyes javaslatát, amely szerint a Csokonai házban első sorban a Csokonai-kör kan több szobát, tárgyalási termet, ereklyetárának elhelyezése céljaira stb. Ezenkívül helyiséget kap itt a Gönczy-egylet is. Ugyancsak e házban lesz elhelyezve a városi muzeum is. Így tehát a Csokonai-ház minden tekintetben meg fog felelni rendelkezésének s hisszük, hogy majd módot talál a tanács arra is, hogy a rendőrséget elszállásolja onnan, hogy tisztán kulturális célokat szolgáljon a mi nagy költőnk születési háza.

Számonkérőszék a megyénél. Ma d. e. 9 órakor Hajtúvármegye összes hivatalaiban számonkérőszék fog tartatni, mely alkalommal az egyes hivatalok ügyforgalma fog elbírálás alá kerülni.

A város jövő évi háztartása.

Az 1906. évi költségvetés.

Mennyi lesz a pótdó?

Debrecen város jog- és pénzügyi-bizottsága tegnap folytatólagos ülésében tárgyalta az 1906. évi költségvetést.

Az ülésen jelen voltak Körner Adolf elnöke alatt: Márton Imre, Kiss Albert, Simonffy Imre, Tüdös János dr., ifj. Schwarz Vilmos, dr. Magoss György, Roncsik Lajos és Varga Károly tb. tanácsos bizjegyző.

A bizottság tételről-tételre tárgyalta a költségvetést s ma már nemcsak a bevételi tételeket emelte, hanem a kiadási tételek leszállítását is több ízben véleményezte.

Az erdősegek tételeinél 144,000 korona helyett a bevételt 150,000 koronára emelte.

A cselekvő tőkék kiadási tételénél 50,000 koronát töröltek. A nyugdíjalap segélyezésére a főszámvevő 88,000 koronát vett fel kiadásul. Ezt a bizottság 10,000 koronával javasolja apasztani. E törlésekkel a pótdó lényegesen le lesz szállítva.

A rendőrségi személyzet szaporítására 15,000 koronát vett fel a főszámvevő. Ezt a bizottság is teljes összegében meghagyta, ama reményének adva kifejezést, hogy a rendőrség újjászervezése végre valahára meg fog történni.

A járdaköltség megtérítésénél a bevételi tételt 500 koronával emelték.

Kiss Albert kérdést tesz az irányban, hogy a színházi szubvenciót mikor szünteti meg a város?

Dr. Magoss György: *Mig a szingazgatóval megkötött szerződés hatályban marad. Különben is csak akkor lehet a szubvenciót megszüntetni, ha a színházat újra építetik s a nézőtért bővítve azt jövedelmezőbbé teszik.*

A bizottság a 25,000 korona szubvenciót érintetlenül hagyta.

Tekintettel a tegnapi nagyarányu kiadási törlésekre, a pótdó semmiesetre sem lesz több 25 százaléknál.

SZÍNHÁZ.

A király házasodik.

Történelmi vigjáték 3 felvonásban.

Róbert Károly özvegye, királyné	—	Csáder Irén.
I. Lajos király	—	Turnyei Lajos.
Fiori hercegnő	—	Kürösmezey M.
Balbo magnificus	—	Szalóky Dossó.
Guidó	—	Polgár Sándor.
Kont Miklós	—	Szakács Andor.
Isván, boszniai bán	—	Deesy Alfréd.
Erzsébet	—	Szabó Irma.
Kopjai Imre	—	Zilahy Gyula.
Udvarmester	—	Szilágyi Ernő.
A cseh király követe	—	Arkosi Vilmos.
Tarni gróf	—	Krasznay Ernő.
Lőrinc, a bán szolgálója	—	Szabó Gyula.
Angel követ	—	Juhai József.

Az első előadás. A masztikszoz Muzsa Kossuth-utcai hajlékát ma fényes világosság önti el s a hónapokig üres, kihalt helyen lázas elevenség fog uralkodni. Zilahy Gyula társulata ma tartja az első előadást. A *Király házasodik* című történelmi vigjáték lesz a megnyitó előadás, melyet Hunyady operából nyitány, majd az igazgató beszéde, a Himnusz és a Muzsa című prólóg előz meg, melyet Almássy Lola szaval.

A bérletek lezárása. A meghirdetett határidőn teul kiváltott bérleteket Oláh Károly színházfelügyelő hivatalosan lezárta. A színház igazgatósága ezután teszi közvé, hogy ma esten tul sem régi, sem új bérletek nem berelhetnek.

Az ember tragédiája. Az ember tragédiája előadását Zilahy igazgató az októberi műsorba fogja beilleszteni.

Nagy takarítás a színházban. A színház belsejében napok óta nagy takarítás folyik. A színpadon ötven munkás ácsol, tur, farag s a diszletezők végzik a kulisszák és szufiták beállítását. Az öltözők padozatát parkettirozták, falait kifestették, az összes helyiségeket áttatarozták s kitisztították. A lázas munka ma is folyt egész éjszaká. Estére aztán megfrissült kontinensben i-mét kinyitja kapuit a színház s a Zilahy-regime, a hat esztendősz Zilahy-regime kezdetét veszi.

Az első heti műsor. A színházigazgatóság az első hét műsorát már végleg megállapította a következőkben: 20-án, szerdán: Megnyitó előadás: A király házasság, vígjáték. 21-én, csütörtökön: János vitéz, daljáték. 22-én, pénteken: Baba, operett. 23-án, szombaton: Hamlet, tragédia.

A Színházi Újság első száma ma jelenik meg s első oldalán közli az új színházigazgató: **Zilahy Gyula arcképét.** A Színházi Újság, mely előadás előtt a színháznál lesz kapható, közli még a mai előadás színlapját, a darab meséjét és hozza a színházi híreket. A Debreceni Újság előfizetői havonként 40 fillér kedvezményes áron rendelhetik meg a Színházi Újságot lapunk kiadóhivatalában.

Biciklik tolvaja.

Debrecen, szept. 20.

(Saját tudósítónktól.) A város területén napok óta működő bicikli tolvaj végre mégis csak megkerült. Ő reá is rá illik az a mondás, mely az egyszeri korszoról szól, hogy addig járt a kutra, míg egyszer csak eltört. A jeles alakot Boldizsár Imrénének hívják, helynelküli lakatossegéd, aki sok mindent próbált már az életben. Volt lakatos, napszámos, gépész, nyomdában is működött mint tömöntő, de állandó sehol sem volt.

Három éve tartózkodik Debrecenben s ez idő alatt alig egy-két hónapig volt alkalmazása. Miért, miért nem, sehol sem tűrték. Kóborolt egész nap a város területén s így adhatta rá magát a bicikli lopásra, mely utóbb mestersége lett. Alkalom kínálkozott bőven s ő egyszer sem mulasztotta el. Az ellopott bicikliket potom áron adogatta el egy kereskedőnek, aki jó üzleteket csinált a lopott tárgyakból.

A gonosz üzelmeknek vége lett, Bardóc rendőrbiztos, aki már nem egy szép sikerrel gazdagította érdemeit, lerántotta róla a leplet s Boldizsár Imre ott ül, ahol már rég kellett volna, a rendőrség börtönében.

A bicikli tolvaj elfogatásáról az alábbiakat írja tudósítónk.

Az utóbbi időkben előforduló gyakori bicikli lopások arra indították a rendőrséget, hogy egyik legtehetségesebb rendőrbiztosát Bardóc Andrást bizzák meg a tettes ki nyomozásával.

Bardóc nagy ambícióval fogott a munkához, mely végeredményében a legszebb sikert biztosította számára. Az első nyomot, mely a valódi tettes elfogatásához vezette, Földvári electrotechnikus tanulója Erdős Viktor adta. Erdős ismerte dr. Szász Adolf-tól ellopott biciklit s esudálkozva látta azt tegnap egy debreceni polgárnál. Felfedezését azonnal közölte Bardóccal, aki ezen a nyomon elindulva csakugyan megtalálta a tettest.

Hosszas kutatás után rákadt arra a polgárra, akit Erdős említett. Csorbai András Bethlen-utcai mészáros személyében felkutatva. A bicikli tényleg nála volt, melyet állítása szerint 30 koronáért vett valami Jurovics Ábrahám Hatvan-utca 56. szám alatti kereskedőtől.

Bardóc azonnal felkereste Jurovicsot s kérdőre vonta. Jurovics hosszas himezés után beismerte, hogy Boldizsár Imre lakatostól 12 koronáért vette. Bardóc egy másik biciklit is talált ott, melyről kiderült, hogy azt is Boldizsár Imre szállította, még pedig 5 koronáért.

Bardóc ezután Boldizsár lakására, a Csapó-utca 65. szám alá ment, a kit otthon találva, nyomban letartóztatott. Boldizsár a rendőrségen beismerte, hogy a bicikliket ő lopta el és vitte Jurovicshoz. Az egyiket dr. Szász Adolf-tól a Széchenyi-utca 1. sz. alól, a másikat Fodor Imre kaszinóigától a Kossuth-utca 1. szám alól lopta.

A rendőrség Boldizsárnál házkutatást is tartott s több nyomdai felszerelést talált nála. Ezek a Pesti Hírlap nyomdájából való részbetűk és stégek voltak, melyek Boldizsárhoz lopás útján kerültek.

A bicikli tolvajt Kovács Kálmán r. fogalmazó hallgatta ki. A kihallgatás estig tartott, mely után Boldizsárt lezárták. Ma átadják az ügyésznek.

UJDONSÁGOK.

* **Új fűtőházi főnök.** A Máv. elnökgazdátja Hoffner Elek debreceni gépjavító műhelyi mérnököt a csapi fűtőház főnökévé nevezte ki. Hoffner e héten már el is foglalja új állását, melyhez megérdemelt előléptetéssel jutott.

* **Szávay Gyula nem megy Szegedre.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara új titkára, Perjéssy László, a kiváló szaktudós kereskedelmi iskolai igazgató lett. Az a kombináció tehát, mely Szávayt leendő szegedi titkárként emlegette, teljesen el-esett.

* **Berger Jenő temetése.** Berger Jenő holttestét ma szállítják haza vonaton Debrecenbe. Az ólomkoporsó ma, szerdán délután fél 4 órakor érkezik meg a debreceni vasuti pályaházhoz, ahonnan pont 4 órakor temetik. Berger Jenő elhunytáról a család az idő rövidsége miatt nem adott ki gyászjelentést s a szomorú végtisztességtételre ez uton hívja meg az ismerősöket. Az izraelita egyesületek és a kerületi betegsegélyező pénztár külön-külön gyászjelentést adtak ki.

* **Eljegyzés.** Gerő Soma Tisza-Igarról eljegyezte Singer Margitka kisasszonyt H.-Böszörményből.

* **Karambol az utcán.** Csinos kis botrány játszódott le tegnap a Kölesey-utcán. Szereplői Feibák Iván tanonc és Péntes József talyigás voltak. Az előbbi egy szekérral, míg Péntes talyigájával csomogott végig a Kölesey-utcán. Az ut közepén össze-találtak, mivel egyiknek sem tetszett kitérni a másik elől, hát összeütköztek. Péntes ostarával támadt Feibák ellen s azt derekasan helyben hagyta, azután, mint a ki dolgát jól végezte, tovább ment. Feibák véresre vert tagokkal a rendőrséghez fordult orvoslásért.

* **A közjegyzői kamarából.** A debreceni közjegyzői kamara elnöksége pályázatot nyit a fehérgyarmati kir. közjegyzői tisztt betöltésére. Pályázati kérvények október 9-én d. u. 5 óráig nyújthatók be Lesztján Adorján elnökhöz.

* **Alapítvány a Berger Jenő nevére.** A kerületi betegsegélyező pénztár tegnap este rendkívüli gyűlést tartott, melyen meghatározó jelenet játszódott le. Szliuka István alelnök meleg szavakban emlékezett meg Berger Jenő elhunytáról, aki elévülhetetlen érdemeket szerzett az egyet működése körül. Az egyet hálás is akar lenni iránta s kegyelettel akarja megőrizni az elhunyt nevét. Ezt a kegyeletet biztosítandó, indítványozza, hogy az elhunyt nevére egy alapot létesítsenek, melyet beteg munkások segélyezésére fordítanak. Az indítványt egyhanguan, lelkesedéssel fogadták el.

* **Új katonaeorvos.** A honvédelmi miniszter dr. Szántó Sándor debreceni 3-ik honvédegyalozsoredbeli tizedest, egyetemes orvostudort segédorvos-helyettesévé nevezte ki s egyidejűleg a budapesti honvéd helyorségi kórházhoz helyezte át.

* **Eljegyzés.** Benedek Jankát, Benedek Árpád gözmalmi tisztviselő bájos és művelt leányát Munkácsy József borászati előadó tanár folyó hó 18-án szük családi körben eljegyezte.

* **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminiszter Lengyel Pál segédjegyzőt a nyíregyházi anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörű anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki.

* **Öt népkönyvtár a külsőségeken.** A kultuszminiszterium 5 népkönyvtárt ajándékozott Debrecen városának. Az öt népkönyvtár elhelyezése tárgyában már határozott a tanács, annyival is inkább, mert tegnap megérkeztek már a könyvszekrények is a Mahunka-féle fővárosi cégtől. Az öt népkönyvtárból egyet-egyét a Halápon, az Ondódon, a Belső-Ohaton, Ohattelekházán és a városi szegényházban fognak elhelyezni.

* **A debreceni kerületi tanári-kör.** hó 23-án, szombaton d. u. 4 órakor a ref. kollégium kistanácsstermében gyűlést tart. A gyűlés tárgyai: tisztujtás, esetleges indítványok és Molnár István dr. h.-böszörményi főgimn. tanár felolvasása „A képzelet nevelése a középiskolában” címen.

* **Kossuth Lajos születése napja.** A legnagyobb magyarnak, a szabadság apostolának születési évfordulóját hagyományos kegyeleltel ünnepelte meg a debreceni függetlenségi kör. Nagyszabású emlékülnepelely és társasvacsera keretében róta le há-láját Kossuth emléke iránt a függetlenségi kör. Az ünnepség a Törő-féle vendéglőben folyt le, ahol ez alkalomból a hazafias függetlenségi pártnak vezérferfiain kívül óriási közönség volt jelen. Az ünnepelésben a Kossuth-dalkör is részt vett.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Barta Emma r. k. 14 éves, öz. László Kálmán ref. 61 éves, Bodroghy Lajos r. k. 4 napos, Szikes Zsuzsanna ref. 14 hónapos.

* **Tűz villamosapás miatt.** Stark Adolf b.-ujvárosi tanyáján a leg-utóbbi zivatar alkalmával — mint a debreceni szolgabírószághoz jelentik, — lecsapott a villám az ottani gulya-hodályba, mely porig leégett. A kár 4000 korona, mely azonban biztosítás útján meg fog térülni.

* **A szeretet elmélete.** Ezt a címet viseli az a könyv, amely fölötte izléses kiállításban éppen ma jelent meg. A könyvet Nagy Lajosné Zámbovosszky Ludmilla, a mély gondolkozású debreceni tanítónő írta s Báró Bánffy Dezsőnének ajánlotta. Az értékes munka, amely a szeretet minden fázisát böleseleti alapon tárgyalja, Csáthy Ferenc egyháztéri kereskedésében már matól kezdve két koronáért kapható. Ugyancsak Csáthy Ferencnél megtekinthető az a remek kötésű üveg tok, amelyben a mű egy példányát Bánffy bárónak megküldik.

* **Találtatott.** Egy szép kiállítású, finom pengéjű kard találtatott. Cím a kiadóhivatalban.

* **Hova menjünk színház után?** A Márkus „Dréher söresarnok” éttermében, a hol színház után frissen csapolt Korona sör, dus választéku s frissen készített vacsorakülönlegességeket kaphat a közönség. Naponta zene-estély.

* **A nyelviskola megnyitása.** Mr. M. Rose immáron berendezett nyelviskolájában (Széchenyi-utca 19.) a magán és osztályoktatások folyó hó 16-án kezdődnek. Az igazgatóság a helybeli tanintézetek növendékei (fiúk és leányok) számára 33 százalékos tandíjkezdvezményt biztosított. A téli tanfolyam tárgyai a német-, angol- és francia

elv. Az oktatás reggel 8 órától este 10 óráig folyik s így alkalom nyílik bárkinek saját körülményeihez képest a nyelviskola beiratások naponta d. e. 11-ig és d. u. 6 óráig folynak. Az intézet házon kívül elvállal oktatást.

A "Hungária" kávéházban minden nap zene-estély.

Iskolai növendékek részére a legelőnyösebb nevelési forrás, u. m. legújabb váson fedelű fűzetek, valódi C. O. Richter-féle és magyar gyártmányú körzők, rajzpapírok és rajztűbűk, vonalsók, rajztáblák, dörzs gummi, tubus és gombfestékek, valódi kávé tasok, iskolai táskák, legjobb szob-írók, tollak, tollkészek legjobb minőségben és feltűnő nyelűk árakban. Iskolakönyvek bekötése: egész vásonba, névbenyomással, darabonként 40 fillér, félvásonba, papírkötésbe 20 fillér Pengrás Géza papír- és gyári raktárában, Debrecen, Piac-utca 7., Bika szálloda mellett.

Halálba kergetett leány.

Reménytelen szerelem áldozata.

Debrecen, szept. 20.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap este a Beresényi-utca 3. szám alatt egy Szokoldi Julianna nevű leány öngyilkosságot követett el. Darabokban nyelte le a zsiros szódát, mely rettenetesen összeégette egész belső részét.

Az öngyilkosság az esteli órákban történt s azonnal értesítették a rendőrséget. A helyszínére Nagy Imre p. biztos sietett. A leányt az udvaron találta a földön fetregve, kínos nyöszörgések közt. Egyik kezében egy darab zsiros szódát szorongatott, míg a másikban egy levelet tartott.

Nagy Imre magához vette a levelet, mely nem volt lezárva s elolvasta. A négy oldal sűrű apró betűvel teleírva, egy egész kis történetet tartalmazott. A szomorú, könnyektől áztatott sorok rettenetes vádat tartalmaznak egy Szücs János nevű nős ember ellen, akit nyíltan azzal vádol, hogy a halálba kergette.

A csapodár hajlamu Szücs szerelmi viszonyt kezdett a leánnyal, akit ígéreteivel, hogy feleségül veszi, egészen meghódított.

Az ígéretkor azonban hamarosan lejárt s mikor a leány sürgette a házasságot, Szücs meglépett. A megcsalt leánynak azután fülébe ment, hogy Szücs csak játékosan üzött vele s csak bolondította, meg az övé soha sem lehetett, mert felesége van.

A szegény és harag, mely a hír hallatára a leányt elfogta, volt azután indító oka végzetes tettének.

Még az esteli órákban beszélítették a kórházba, hol dr. Hutteray vette gyógykezelés alá. Állapota reménytelen.

A Zeyzig ügy.

Pörüljárt besugó.

— Bánffy nyilatkozik. —

Szept. 19.

(Saját tudósítónktól.) A Zeyzig-ügy még mindig élénken foglalkoztatja a kedélyeket.

Igen érdekesen bűnhődött Fekete József, akinek tudvalevőleg 60,000 koronája volt a Magyar Leszámitoló és Pénzbanknál

elhelyezve. Feketét eddig földhöz ragadt szegény embernek ismerték s most, hogy a lapok hírül adták, hogy 60,000 korona tulajdonosa, az Újpesti Takarékpénztár, a melynek Fekete régebb időkben 17,000 koronával tartozott, most lefoglaltatta ez összegig Fekete pénzkészletét.

Ugyanesek nagyon érdekes az is, hogy Bánffy nyilatkozik. Kijelenti, hogy Rudnay főkapitány ellen, a rá vonatkozó gyalázatos kijelentésekért bünvádi eljárást indított, az "Az Ujság" szerkesztője ellen pedig sajtópört indított. E mellett tiltakozik az ellen, hogy ő a Zeysig-ügybe a legtávolabbról is belefolyt volna.

A berlini rendőrség vizsgálatának is van már eredménye, a mennyiben a vizsgálat eddigi eredményéből világosan konstatható, hogy Bánffy ellen összeesküvést azított Robert Jenő vezetése alatt. Az összeesküvők célja nem volt más, mint Bánffy-t kompromittálni.

Halmay Elemér dr. ügyvéd letartóztatása ügyében különben a budapesti ügyvédi kamara október 2-án rendkívüli közgyűlést tart.

A fővárosi ügyvédi kamara azon mozgalmához, hogy Halmaynak ilyen uton elégtételt szerezzenek, csatlakozott a szegedi ügyvédi kar is.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Budapest, szept. 19. Bécsből jelentik, hogy királyi audencián megállapodásra jöttek s homo regius ezek szerint vagy Lukács László, vagy Wekerle Sándor lesz, aki már osztrótokon megkezdte tárgyalásait.

Budapest, szept. 19. Egyre erősebben tartja magát az a hír, hogy Zichy János gróf lesz a miniszterelnök. Kolportálnak egy kompromisszum tervet, mely szerint a katonai követelések oda módosulnának, hogy a magyar huszárezredek magyar vezényszót kapnának, a többi ezredeknél a magyar nyelv behozatalára a király elvi kijelentéseket tenne.

Egyetemi hallgatók sztrájkja.

Budapest, szept. 19. Az egyetemi ifjuság a fővárosban diáksztrájkra készül. A sztrájkra nézve érintkezésbe lépnek a vidéki akadémiákkal is. A mozgalom oka az, hogy legutóbb Budapesten gyűlést akartak tartani, de az egyetemi rektor nem adott arra engedélyt. Így gyűlékezési szabadságukat veszélyeztetve látják. Ez ügyben a nagygyűlés Makón, az ottani Kossuth-szobor leleplezése alkalmával lesz.

Megszökött szélhámos ügyvéd.

Budapest, szept. 19. Innen ma eltűnt dr. Krentzer István ügyvéd, aki többrendbeli váltóhamisítást és csalást követett el.

A nemzeti ellentállás.

Komárom, szept. 19. Komárom vármegyéhez ma érkezett meg a belügyminiszter megsemmisítő határozata. Dénes alispán felírt a rendelet ellen, a melyet törvényesnek nem ismer el s nem is fogadatosít.

Baja, szept. 19. Baja város a belügyminiszter megsemmisítő rendeletét mai közgyűlésében irattárba elhelyezni rendelte s kimondta, hogy a nemzeti ellentállást folytatja tovább.

A svéd-norvég konfliktus.

Karlstad, szept. 19. A svéd lapoknak Norvégia mozgósításáról terjesztett hírei arra indították Michelsen norvég minisztert, hogy a Svészka távirati ügynökség útján s következő kijelentést tegye közzé: A norvég miniszter egy kérdésre kijelentette, hogy Norvégia mozgósításáról szóló hírek nagy mértékben túlzottak és csakis szenzációhajhászásra vezethetők vissza és kijelentette, hogy amíg a karlstadi tárgyalások tartanak, nem szállítanak újabb csapatot a határra. Este 7 óráig nem állapították meg a legközelebbi közös ülés idejét. A közös ülés

majd csak akkor ül össze, amikor a külön-tanácskozások véget érnek.

Krisztiania, szept. 19. A miniszterelnök a "Verdengang" karlstadi levelezője előtt kijelentette, hogy az ő véleménye szerint a további csapatáthelyezéseket a béketárgyalások folyama alatt beszüntetik.

Merénylet a cár ellen.

Pétervár, szept. 19. Itt a cár ellen anarkista merényletet követtek el, amely azonban meghusított.

Az olaszországi földrengés.

Cosenza, szept. 19. Igen heves földlökés következtében ma reggel Sciglianóban, Resében, Aigelóban, Roglianóban, Disignanóban és Fiume Freóban számos ház bedőlt. Emberéletben nem esett kár. San Pietrobán, ahol Ferraris miniszterelnök tartózkodásánál idején volt a földlökés érezhető a lakosság elmei nekült a községből. Martiranóban hatalmas földrengést éreztek. Nagy sziklatömbök váltak el a hegységtől és a völgybe zuhantak. Sok ház bedőlt. Tambroneben (Monteleone kerület) egy földművelő embert kilenc nap után élve húztak elő a romok alól. A Strombéli még mindig háborog.

Róma, szept. 19. Az olasz bank még újabb 25,000 lírát adományozott a földrengés által károsultaknak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Merénylet férj. Bajusz Bertalan bűnyüének főtárgyalása, ami a bizonyítási részt illeti, a tegnapi második napon véget ért. A bíróság tizenegy tanut hallgatott ki, a kik jórészt terhelően vallottak a vádlottra nézve. A bizonyító eljárás befejezése után a kérdéseket szövegezték meg. A megállapított három kérdés fölött ma délelőtt döntenek az esküdtek.

A vallomás.

— Regény. —

Irta: Mátral.

(Folytatás.)

— Másnap korán reggel egy férfi lépett be hozzám gyászruhában. Elrémülve reá bámultam, mint kísértetre; mert a fiatal Smith volt, kit halottnak vagy legalább súlyosan megsebesítették bittem. De elfojtottam meglepetésemet, s nem mertem sem miféle nyilatkozatot tenni, félttem elarulum magamat. Smith résztvevőleg kezét szoritott velem s azt mondá, vágytól osztonoztatva, hogy engem lathasson, a legelső alkalmat használta fel, hogy hozzám behatoljon. Szívélyes sajnálatat fejezte ki betegsége fölött, de a betegség kedvéért még csak jobban szeret, mert tanulóul szolgál annak, mily nagy részvéttel viseltem Rochester az ő sorsán. — Égett bennem a vágy, megtudni, minő közleményeket fog Smith velem közölni, s miként fogja Aurélia halálát leírni, melyről csak én tudtam volna bizonyosat mondani. Végre tettett nyugalommal hogyléte után tudakozódiam.

— Elbeszélte, hogy a csekély sérülés, melyet Legényei gyilkos golyójától kapott, csak könnyű seblázat okozott, melyből nem sokára kigyógyult. További nyilatkozataiból s különösen azon körülményből, hogy Aurélia retentő halála mily hatással volt reá, joggal következtethetem, hogy Aurélia irányában valódi szerelmet sohasem táplált, sőt, hogy jövendő összekelésénél vele csak az üzleti szempontot tekintette. E véleményemben még későbbi nyilatkozatai is megerősítettek az okok felől, melyek ama végzeteljes estén készítették, hogy Auréliát felkeresse és Legényeit felelősségre vonja.

(Folyt. köv.)

A debreceni izr. szent-egylet „ChevraKadisa“ előjárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdemes tagja

Berger Jenő úr

élete 40-ik évében 1905 évi szeptember hó 18-án jobblétre szenderült.

Az elhunyt hűt tetemei 1905 év szeptember hó 20-án délután 4 órakor fognak a vasúti indóházból az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni, mely kísérethez való csatlakozásra az egyleti tagok tisztelettel felkérnek.

Debrecen, 1905. szept. 19-én.

Az izr. szent-egylet előjárósága.

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy **Bosznay J. és Társa** ógától saját üzletem érvényesítése céljából kiléptem s Budapest, belváros, Kecskeméti-u. 2. sz. alatt üzött

angol és francia

NŐI-SZABÓ Termemmet

Debrecen, Plac-utca 58. (Iparbank udvar) helyeztem által. — A főváros legelsőrendű műhelyeiben és külföldön szerzett hosszú és kiterjedt tapasztalataimnál fogva főcélem, hogy minden szakmamban vágó munkát, u. m. angol, costum lovasló, sport és utcai toilették, felsők, paletók és mindennemű connectiók, valamint francia látogató, utcai, estélyi és jelmez toilették, blouse és pongyola különlegességeket kiváltal lépést tartott művészi munkakivitel mellett

mérsékelt árban

szolgáljam a n. é. divatpártoló, hölgyközönségnek. Állandó szabászati tanfolyam és mindennemű külföldi szövet különlegességek rendelkezésére állanak a t. hölgyeknek!

Vidéki megrendeléseket pontosan és próbánélkül eszközölök.

Szíves pártfogását kérve a n. é. divatpártoló hölgy közönségnek vagyok mindig szolgálatára készen

Mme Biró L.

női szabó

Debrecen, Plac-u. 58.

Szendró Sándor

ajánlja legjobb gyártmányu

Zongoráit és Pianóit

valamint hegedűit.

Uj és használt zongorák és pianók olcsón ár mellett bérbe adtnak.

Ugyszintén gramofonok és gramofon két oldalú Odeonlemezek nagy választékban kaphatók.

Javítás és hangolás kedvező árban eszközöltetik.

Szent-Anna-utca 3-ik szám.

Kerestetik

november 1-ére

három nagyobb szobás lakás,

földszint, konyhával, összes mellék helyiségekkel. Ajánlatok ár megjelölésével „K. Zs.“ alatt a Szent-Anna-utca 3. szám kéretlen.

4 pár czipő csak 5 koronáért

lesz elárulva, míg a készlet tart ily olcsó árban. Egy pár férfi czipő, egy pár férfi czipő, egy pár női czipő kalucsnival, barna vagy fekete, erősen szegezett bőr talppal. Legújabb divatu szintén egy pár női, egy pár női divatczipő legszebb kivitelben, igen könnyű, mind a négy pár csak 5 koronáért kapható. A megrendelésnél elég a hosszát megadni. Utánvétellel is küldetik. Czipőkiviteli ház.

1202

A. GELB.

KRAKKAU, 69. sz.

Ha az áru meg nem felel, a pénz visszaküldetik.

Divatos Őszi felöltők, Havelokok

== fél árban ==

a

Párisi Divat Áruházban

főpostával szemben.

fiú és leány ruháskák m e s é s olcsón.

Hölgyek figyelmé!

Napokban befejezett külföldi utamról hazatérve, ezúton értesítet a urihölgy közönséget, hogy a legilleté megállapított őszi és téli toilették formái készítését megismertem. Különösen szem előtt tartva az egészség megvédését, ezen az eddigiektől teljesen eltérő, kiválóan praktikus új modellek készítését mellfűző termemben saját vezetésem alatt megkezdtem és az eredeti párisi és angol fazon szerinti, legérzékenyebb alakhoz és megfelelő egészségi fűzők nálam kaphatók és próbálhatók. Mindezen fűző készítményeimnek kiváló és elismert előnye, hogy viseletük igen hasznos, míg ellenben a gyártlag vagy szakértelem nélkül készített fűzők a női szervezetre rendkívül károsak. 15 évi üzleti praxisom alatt az ország különböző részeiből hozzám érkezett t. rendelési és orvosi előismerő nyilatkozatokat tartalmazó képes árjegyzékemet bárkinek kívánatra bérmentve megküldöm. Saját készítményű fűzőimből állandóan dus raktárt tartok. Tisztításokat és javításokat a legolcsóbban vállalom. Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN KAROLIN
mellfűzőgyára,

Debrecen, Piacz-utca 42. szám.

ITT VAN

Zilahy és Szépei, tanuskodnak a kendőző szerek nélkülözhetetlenségéről. Non plus ultra a szépségszereknek az árta mas anyagokat nem tartalmazó

Matild-széplítő szerek,
-crém,
-arckenőcs stb.

Az iskolai év

kezdetevel ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe.

Fiú- és Leány fehérneműk,
Paplanok, Matraczok, Ágyterítők, Ingek, Gallérok, Kézeltők, Zsebkendők, Nyakkenedők, Esernyők, Pamut- és Gyapju takarók

nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

Debrecen,

Divat-, vászon- és szőnyegáruház.

Női ruha varró-termünket

ujjonnan szervezve, annak vezetésére

Fülöp Sándor

hirneves szabómestert nyertük meg, hol

Kabátokat, Angol Costumokat, Sétá- és Alkalmi ruhákat

saját szövetekből

a legkényesebb igényeknek is megfelelő, rövid idő alatt jutányosan készítettünk.

Bosznay J. és Társa

női-divatterme

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

KEIL-LAKK

a legkitünőbb mázoló-szer puha dadló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany fénymáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

BORSOS KATA cégnél **DEBRECEN.**

Legjobb bajuszsodró a híres debreceni

„CIVIS” bajuszedró.

Nem tépl, jól összefogja s nőteli a bajuszt.

— 1 doboz ára 40 fillér. —

Készítője s főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára

DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

Idel természetű

Hüvelyes főzelékek,

BAB BORSÓ

LENCSE MÁK

KÖLESKÁSA

Szárított lengyelgomba

legolcsóbban kapható

KONTSEK GÉZÁNÁL

Főzlet: **Kossuth-utca.**

Fiók-üzlet: **Csapó-utca.**

Elvállal mindenféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legjutányosabb árban

HORVÁTH ANDRÁS

mázoló-, szoba- és templom-festő

DEBRECEN,

Placz-utca 21-ik szám alatt.

Csemegé szőlő és boreladás.

Gróf Degenfeld József és dr. Balányi Miklós urak

„Erzsébet” szőlőtelepének elárultó helyei: Gróf Degenfeld-téren, a Kenyérpiacon 10-ik számú Volf százados féle Szikszay háznál és a Főpiacon, a 26-ik számú háznál levő békési házi kenyér üzletben megnyitattak. — Mindkét helyen a csemegé szőlő nagyban és kicsinyben kapható. — A Degenfeld-téri főüzletben az „Erzsébet” szőlőtelep kitűnő 6-bora hectoliterenként igen olcsón megrendelhető. 1813

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron

árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart. 1936

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debreczen.

A szappanok ideálja a harmat szappan

mely a Harmat-crémrel használva, tisztává, üde kinézésűvé, bársony simaságúvá s puhává teszi a bőrt. Kellemes illatú s jól habzik. 1290

Egy darab harmatszappan 70 fill.

Készítő helye s főraktára:

MIHALOVITS J.

gyógyszertára

Debrecen, Főplac 31. A városházzal szemben.

Házhelyek

A HOMOKKERT háta megett

kedvező feltételek. Felvilágosítást ad dr. P. Ábr. hárm Dező új. József kir. herceg-utca 8. szám. 1419

Ondódi föld. 6 és fél hold

Ondódi föld előnyös feltételek mellett

ELADÓ.

Felvilágosítást ad: Dr. P. Ábr. hárm Dező új. József kir. herceg-utca 8. 1418

Elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított áron mellett,

1280

továbbá:

Főzödények, takarékkonyhák, épületvasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban

a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA

vasüzletében

— a „Bika” szálloda mellett. —

ÁRJEGYZÉKE

Csanak József

saját termelésű

homoki fajborainak.

Kövidinka	— — —	1902-iki 1 liter	—	60 fillér
Kövidinka	— — —	1903-iki 1 „	—	72 „
Ezerjő	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Rizling	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Carbenet vörös	— — —	1903-iki 0.70 l üveg	—	90 „
Ezerjő szemelt	— — —	1900-iki 1 liter	—	100 „
Császárszállás gyöngye	— — —	1900-iki 0.70 l üveg	—	100 „

Levelezés.

28 ÉVES fiatal ember, kinek üzlete van, meg-
ösméren ref. hajadon vagy özvegyével,
kinek 300 frt.-ja van. Levelek „Boldogság”
cím alatt a lap kiadóhivatalába. Titoktartás
biztosítva. 2518

Oktatás.

MR. M. ROSE Bertitz rendszerű nyelviskolája
Széchenyi-utca 19. Francia, német, angol nyelv
magán és osztályoktatás esetleg házon kívül
is. Szabályzatokat ingyen és bérmentve. 2473

Ajánlat.

KÜLÖN bejárati egy utcai szoba, előszoba bu-
torozva, kiadó. Szappanos-u. 3. 2504

KÁRPITOS munkákat bármilyenműt a legjutá-
nyosabban készít házaknál is Oláh András
Csapó-u. 28. 2500

RAKOSZKY-UTCA 43. számú ház egész ud-
varral aonnal kiadó, vagy jutányos feltételek
mellett eladó. 2392

HAJFONATOK, COPFOK, női parókák, eulag
hajbetétek, legjutányosabban kapható Boczán
Ferenc fodrásznál Hatvan-u. 2. sz. Kifésült
női hajjal v. szek. 2478

13 KRAJCÁR 1 kiló mézódos csemege szőlő
(nagytemplom melletti tőzsdében és Simonffy-
utca 8. számú sátorban. 2465

KIVÁLO szép pasza uti, Schaszla szőlő 5 klg.
postaköser 90 kr. Dávid Zoltán hitelteli üzle-
tében. Telefon 315. Ugyanott tanuló felvé-
tetik. 2463

KATONATISZTNEK, tisztviselőnek alkalmas
csinosan butorozott utcai szoba előszobával
mindenórán kiadó. Domb-u. 19. sz. 2379

LEGFINOMABB esillár petróleum 1 liter 16 kr.
I-ső minőségű tisztán kezelt kókusz növény-
zsír 1 klg 60 kr. Lindenfeld J. Jenő fűszer-
és gyarmatáru nagykereskedőnél. Debrecen,
Városház-utca 2. 2363

HULLADÉK papír zsákonként 30 fillérért kap-
ható. Cim a kiadóban.

ISKOLAKÖNYVEK erős cérna fűzéssel mérsé-
kelt árért Antalynál köttetnek be Piac-utca
31, városbázsal szemben. 2316

SZEGEDI paprika különlegességek nagyban és
kicsinyben nagyválasztékban kaphatók Lin-
denfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen,
Városház-utca 2. 2311

ÓRIÁSI választékban kaphatók mindenféle trieszti
kávé különlegességek, feltűnő olcsó árak mel-
lett Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél
Debrecen, Városház-utca 2. 2310

KÖZVÉNYNÉL és OSZUNÁL használjuk egye-
dül a híres Királybalzsamot, mely legújabb
szer minden külső és belső fájdalmak ellen,
tehát minden haznál tartani kell. Egy nagy
üveg utasítással 2 korona, kapható a készülő
Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debre-
cen, Kossuth-utca 8. Arany egyszarvu gyógy-
szertár. 2250

KIADÓ azonnal a Kossuth-utca 6. számú ház-
nál az udvarban 4 nagy raktárhelyiség együtt
készen van külön-külön. — Értekezhetni Ka-
szanyitzky Endre üzletében. 2144

FEHÉRNEMŐ varrónő ajánlkozik házakhoz
esetleg gomblyuk varrást, javítást elvállal
Erzsébet-ut 59. sz. 2048

RÓZSA ARCKENŐCS, szepülő, májoltok ellen
Üdévé, kellemessé teszi az arcot. E nembn
a legjobb. Főraktár Jóna és Jóna droguerája
Debrecen, Kossuth-u. 6. 2014

HÁROM NYILAS 24 öl szántó föld az Ondódon
piac-utcai dűlőben kiadó. Értekezhetni Arany
János-utca 48. sz. háznál. 2515

AZ ONDÓDON 5 nyilas tarlóföld legelőnek ki-
adó. Értekezhetni felőle Mester-u. 21. 2519

KIADÓ Kétmalom-u. 6. sz. egész udvar két
szobás új lakással. Értekezhetni tulajdonossal
Egymalom-u. 4. sz. 2521

UTAZOK fix fizetés és magas jutalékkal nagy
részvénytársaságnál azonnali és allandó al-
kalmazást nyernek. Csak is intelligens, jó
megjelenésű urak küldjék referentiakkal el-
látott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debre-
cen poste restante. 2407

ALJ VARRÓNŐK jó fizetéssel felvétetnek Rott
L. női divat-terem Piac-u 32. 2507

GYAKORNOK felvétetik gyári irodában, gyors-
író előnyben részesül. Cim a kiadóban. 2512

ELVESZETT egy 9 hónap s barna vizsa, fehér
hasu kölyök, Misz névre hallgat. A szives
megtaláló kéri az a Rákóczy-u. 50. szám
alá vinni, hol illő jutalomban részesül. 2517

EGY VARRÓLÁNY, ki utcai ruhát varr, ház-
hoz kerestetik. 2514

EGY jó családból való fiú tanuló felvétetik
Deutsch Lajos üzletébe. 2520

EGY jövedelmező debreceni iparvállalathoz
20-25 ezer korona tőkével társ kerestetik.
Cim a kiadóban. 2497

JOSZTÁSÚ FÖLD (2 hold 425 öl) a város-
hoz egészen közel eladó, Debreceni Első Ta-
karékpénztár. 2026

MUST van eladó. Lehet értekezni Teleki-utca
13. sz. 2506

EGY jókarban lévő vaskonyha eladó. Rákóczy-
utca 20. sz. 2516

HÁZ és több HÁZHELY Várad-utcai temető
mellett olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2513

Savanyított
Fejes és
Gyalult **Káposzta**
kapható
DEUTSCH ALBERT és FIA
fűszerkereskedésében, Hatvan-u. 9.

Ujdonsági különlegességek. János vitéz az én kedvencem.

Janán Bomba.

A tisztelt színházlátogató közönség becses figyelmébe ajánlom az általam ujonnan berendezett **Színházi Cukrászdát** és teljes **Buffet**, hol mindig friss süteményeket, különböző Cukorkák, frissítő Italokat, Kugler Desserteket, továbbá poharanként sört, Borfröcsöt, különböző bel- és külföldi Aszaborok, Pezsgő fröcsöt, Likörök, hideg Felvágottat, Sonkás zsemle, Szencvicsek és stb. föllesznek szolgálva.

Főtörekvésem a tisztelt közönséget minden tekintetben mérsékelt árak mellett kielégíteni, hogy ezáltal teljes megelégedésüket kiérdemeljem.

Becsés pártfogásáért esedezve, tisztelettel

Budai Károly,

cukrász.

Kontra Bob.

Ping-Pong csemege.**A Központi Czipő- és Kalap áruházban****DEBRECZEN, Dréher söracsarnok mellett.**

1 pár női füzös cipő Chevreaux vagy Box bőrből 4 frt.

1 pár férfi Chevreaux berg. 4-50 frt.

1 pár női cuggos cipő Chevreaux vagy Box bőrből 3-80 frt.

1 pár férfi Box berg. 5 frt.

1 pár női cuggos vagy füzös cipő patentbőrből 2-50 frt

1 pár férfi Patentbőr berg. 3 frt.

„Központi” czímre tessék figyelni!**Telefon 435.**